

ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΚΥΘΡΕΑ

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΩΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΘΡΕΑ

Μια σπάνια φωτογραφία της πλατείας του Κεφαλόθρυσου Κυθρέας που δρόοιζε χιλιάδες επισκέπτες ντόπιους και ξένους. Στο κέντρο της πλατείας η προτομή του Ήρωα της Ε.Ο.Κ.Α. Σπύρου Χ' ΓΙΑΚΟΥΜΗ από την Κυθρέα. Διακρίνονται τα γράμματα «ΣΤΟΝ ΗΡΩΙΚΟ ΜΑΡΤΥΡΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΣΠΥΡΟ Χ' ΓΙΑΚΟΥΜΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΘΡΕΑ ΠΟΥ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΤΟΧΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΛΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΙΣ 16.10.1958». Στο βάθος διακρίνεται επίσης ένα από τα ντεπόζιτα. Το νερό του Κεφαλόθρυσου Κυθρέας χρησιμοποιούνταν για την άρδευση και ύδρευση της Κυθρέας, της γειτονικής περιοχής και δεκατριών άλλων χωριών της Ανατολικής Μεσορίας. (ΓΙΩΡΓΟΣ Στ. ΠΕΤΑΣΗΣ)

ελευθερη κυθρεα

ΤΕΤΡΑΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΕΛΕΥΘ. ΚΥΘΡΕΑ

Έτησια Συνδρομή: 1000 μίλς. Τιμή τεύχους 0.350 μίλς

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1982

ΧΡΟΝΙΑ 5η

Αρ. Τεύχους 15

Συντακτική Έπιτροπή

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΕΤΣΑΣ - ΚΛΕΙΤΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ - ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΚΕΛΕΠΕΣΙΗΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΛΙΟΣ - ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΥΛΟΥ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΒΑΡΝΑΒΑΣ - ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗΣ

Έπίτιμος διευθυντής: ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

Έξωτερική σελίδα έξωφύλλου £50, έσωτερικές σελ. £12

Χειρόγραφα καί φωτογραφίες δημοσιεύόμενα ή όχι δέν έπιστρέφονται
καί κρατούνται σέ ειδικό άρχείο του περιοδικού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΣ
Γ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Κυθρεώτικο Δημοτικό Τραγούδι	169
Μ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Καλλιτέχνες που γεννήθηκαν στην Κυθρέα	170-174
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Αρχιεροεξεταστής (ποίημα)	174
Α.Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ: Η Κύπρος στα βάθη των αιώνων	175-176
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Υποθήκη Γρηγόρη Αυξεντίου (ποίημα)	176
ΧΡ. ΠΕΤΣΑ: Εποχιακές καλλιέργειες στην περιοχή Κυθρέας	177-199
Γ. ΚΟΡΕΛΛΗ: Η Πλατεία Σεραγίου	200-206
Α. ΣΑΒΒΙΔΟΥ: Κατάντημα (ποίημα)	206
Γ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Ιερές μνήμες από τα σκλαβωμένα χώματα μας' - Η Κωμόπολη της Κυθρέας	207-213
Έκθεση ζωγραφικής Χρυστάλλας Δημητρίου	214-215
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Ομιλία στα εγκαίνια Χρυστάλλας Δημητρίου	216-217
ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Πάντα εν το σφύρο (ποίημα)	218
Α.Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ: Μια ιστορία και ένας διάλογος (Ιστορικό διήγημα)	219-221
Α.Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ: Ο Τηλέμαχος στην αρχαία Κυθήρη (Κυθρέα) και στην Αμαθούντα	222-226
ΕΥΗ ΣΩΖΟΥ: Αναμνήσεις	227-228
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Θεορίτες καταξιωμένοι (ποίημα)	228
Μ.Δ. ΠΑΝΑΓΗ: Κυθρέα (ποίημα)	228
Μ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Κυθρέα βασίλισσα της Μεσαρκάς	229-230
Π. ΚΛΕΙΤΟΥ: Ελιά της Κυθρέας (ποίημα)	230
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Το Προανάκρουσμα	231-233
Γ. ΚΟΡΕΛΛΗ: Λαογραφικά-Μνήμες και βιώματα	234-236
Φωτογραφία εκκλησίας Αγίου Ανδρονίκου και Δημοτικού Σχολείου Αγίου Ανδρονίκου Κυθρέας	237-239
Μ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Κυθρέα-Πολιτιστικές μνήμες	240-241
Α.Μ.Δ. (Ο Ιδεαλιστής): Χαίρε Παγκύπρια Χαρά	242-243
Γ. ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗ: Αυτοί που φεύγουν-Ευριδική Δημητρίου	244-245
Από τη δράση του Σωματείου μας	246-259

ελευθερη κυθρεα

5η ΧΡΟΝΙΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1982

Αρ. Τεύχους 15

ΚΥΘΡΕΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Το παρακάτω Δημοτικό τραγούδι που φέρει τον τίτλο «Η ΑΝΤΡΟΝΙΚΗ». Είχα την ευκαιρία πρόσφατα, το καλοκαίρι τού '82, να το καταγράψω από την χωριανή μου κυρία Χρυσταλλού Χατζηγιάγκου, από την Καμάρα Κυθρέας και τώρα κάτοικο στο Καϊμακλί. Τόσο το τραγούδι αυτό, όσο και μερικά άλλα τα οποία επίσης κατέγραψα, τα τραγουδούσε θυμάται μαζί με τις φίλες της, η κυρία Χρυσταλλού όταν ήταν σε μικρή ηλικία ιδιαίτερα όταν αλωνίζανε με τις δουκάνες, την τότε εποχή, στ' αλώνια

της καμάρας Κυθρέας. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι η κυρία Χρυσταλλού διακρίνεται για την εξαιρετική της μνήμη και την μεγάλη αγάπη της για το σκλαθωμένο χωριό της, τον ωραία Κυθρέα που δεν την ξεχνά. Την ευχαριστώ για το ωραίο της τραγούδι και συνάμα της δίνουμε την υπόσχεση πως ένα είναι το σύνθημα μας. ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ. Ποτέ δεν θα ξεχάσουμε την όμορφη Κωμόπολη μας, τις ρίζες, τις παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα μας. Πιο κάτω παραθέτω το τραγούδι:

Η ΑΝΤΡΟΝΙΚΗ

Ακούστε ιντά 'γέννην στα μέρη της Ελλάς;
 Η Αντρονίκη εντύθην ρούχα 'βρωπαϊκά.
 Φορεί τα παντελόνια και πάει στον καφενέν,
 τον καφετζιή προστάζει καφέν τζιαι αρκίλέν.
 5 - Τραβά τζι' ενάν τραπέζιν, με μιαν ματσάν χαρκιά
 τζι' αρκίνησεν να παίζη μ' έναν παλληκαρά.
 Έτσι και σαν ενέθαν και σαν ενέθασιν
 δυο φίλοι του Βαγγέλη την εγνωρίσασιν.
 Κι' εις τον Βαγγέλη 'πήγαν και την προδόσασιν.
 10 - Τρέχα Βαγγέλη, τρέχα να πας στον καφενέν,
 να δης την Αντρονίκην, φουμάρει αρκίλέν!
 Τραβά το λιθορβόρην, που την λιθορβόρην.
 'Ηντα τζιείνα Αντρονίκη, δουλειάν από 'καμες .
 'Όλη την γενεά μας την εχιχάσκιασες.
 15 - Αφησ' με αδελφέ μου, να παίξω τα χαρκιά
 με τον Πετροπουλλάκη τον λοχίαν, τον νιο που μ' αγαπά.
 Δυο πουμπουριές της ρίχνει μέσα στα πλευρικά,
 επήαν τα σηκώτια της καϋμένης κι' όλα τα σωθικά.
 'Όταν την επερνούσαν από τ' ανώγια της,
 20 - μικροί-μεγάλοι εκλαίαν τα ωραία λόγια της,
 'Όταν την επερνούσαν τζι' από τους φούρνους της,
 μικροί-μεγάλοι εκλαίαν τους μαύρους βρούλλους της,
 'Όταν την επερνούσαν τζι' από τα σπίτκια της,
 μικροί-μεγάλοι εκλαίαν τα ωραία στήθια της,
 25 - 'Όταν την επερνούσαν τζι' από τον καφενέν,
 εσπάζαν τα φετζιάνια να μεν πίνουν καφέ.
 'Όταν την επερνούσαν τζι' από τα μαϊρκά,
 εφεύκαν οι μαείροι τζιαι κρούζαν τα φαγιά.
 'Όταν την επερνούσαν γιαλό, γιαλό, γιαλόν,
 30 - μικροί-μεγάλοι εκλαίαν τον άσπρον της λαιμόν.
 Στον Αϊ-Κωνσταντίνο ψάλλουν τζιαι λουτουρκούν,
 τζιαι τ' άγια γυρίζουν και τον σταυρό φιλούν.
 Στον Αϊ-Κωνσταντίνο θκάλλουν το μνήμαν μου,
 και πέστε τ' αδελφού μου του Βαγγέλη νάχει το κρίμαν μου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤ. ΠΕΤΑΣΗΣ
 Φοιτητής Νομικής